

"Zahvaljujte za sve, jer sve je dobro."

Biti zahvalan, u dobrim i lošim vremenima, znači znati da te Bog uvijek voli: hvala ti što si ovdje uz mene; hvala ti jer ti je ovo važno.

8.02.2026.

Pronaći vlastiti put u životu: shvatiti što je bitno, cijeniti što je vrijedno, predvidjeti što je loše, otpustiti što je nebitno. "Ako je bogatstvo blago poželjno u ovom životu, što je onda bogatije od mudrosti koja sve stvara?" (Mudr 8,5). Mudrost je

neprocjenjiva: svatko bi je želio. To je znanje koje nema nikakve veze sa slovima, već s okusom, sa sposobnošću da se osjeti okus dobrote. To je prikladno izraženo izrazom *sapientia*, prijevodom grčke riječi *sophia* u mudrosnoj literaturi. U svom izvornom značenju, *sapientia* označava dobar ukus, istančan nos. Mudar čovjek ima nepce za kušanje onoga što je dobro. *Da nobis recta sapere*, molimo Boga drevnom molitvom[1]: daj nam da kušamo ono što je dobro.

Sveto pismo predstavlja ovu mudrost kao prirodno znanje, ono koje lako izvire: „nalaze je oni koji je traže. Ona pretječe sve koji je žude i prva im se pokazuje. Tko zorom rani njoj, taj se ne muči: nalazi je gdje sjedi kraj vrata njegovih.“ (Mudr 6,12-14). Međutim, da bi se postigla ta prirodnost, potrebno ju je tražiti, željeti je, rano ustati po nju. Sa strpljenjem, s upornošću psalma: „O

Bože, ti si Bog moj: gorljivo tebe tražim; tebe žeda duša moja, tebe želi tijelo moje, kao zemlja suha, žedna, bezvodna.“ (Ps 63,1). I ta je potraga zadatak cijelog života. Zbog toga mudrost dolazi i s godinama.

Mudrost, kako je Papa toliko puta rekao, ponavljajući Siraha (usp. Sir 8,9), najkarakterističnija je za starije osobe: oni su „riznica mudrosti našega naroda“[2]. Istina je da godine mogu donijeti i nedostatke, poput učvršćivanja određenih karakternih mana, nevoljkosti prihvaćanja vlastitih ograničenja ili poteškoća u razumijevanju mladih ljudi. Ali iznad svega, ono što obično dolazi do izražaja jest sposobnost cijeniti, uživati u onome što je istinski važno. I to je, na kraju krajeva, prava mudrost.

To je vrsta znanja na koju se sveti Josemaría osvrnuo jednom prilikom, govoreći skupini vjernika Opusa Dei: „Kad prođe trideset godina, osvrnut

ćete se i bit ćete zadivljeni. I neće vam preostati ništa drugo nego provesti ostatak života zahvaljujući, zahvaljujući...“[3] Kako godine prolaze, ono što prije svega ostaje su razlozi za zahvalnost. Oštri obrisi problema i teškoća koji su nas možda nekoć potresli do srži postaju mutni i počinjemo ih vidjeti drugačijim očima, čak i s dozom humora.

Dobivamo perspektivu kako bismo vidjeli kako nas je Bog vodio, kako je preokrenuo naše pogreške, kako je iskoristio naše napore... Oni koji su živjeli s blaženim Álvarom sjećaju se koliko je često i jednostavno govorio: „Hvala Bogu.“ To uvjerenje da čovjek više nema za što biti zahvalan utjelovljuje bitan element istinske mudrosti. To je mudrost koju Bog njeguje u dušama onih koji ga traže i koji mogu reći, čak i prije starosti: „Razumniji sam i od staraca jer tvoje čuvam naredbe.“ (Psalam 119,100).

Sve je dobro

Iz skućenog prostora i tjeskobe svog skrovišta u honduraškom poslanstvu, sveti Josemaría je 1937. napisao vjernicima Opusa Dei razasutim po Madridu: „Ohrabrite se! Pokušajte usrećiti sve: sve je nabolje: sve je dobro“[4]. Još jedno pismo, napisano mjesec dana kasnije onima u Valenciji, ima isti ton: „Ohrabrite se. Radujte se, ako ste, naravno, bili ožalošćeni. Sve je nabolje“[5].

Sve je dobro, sve surađuje na dobro. U tim riječima otkrivaju se dva odlomka iz Svetog pisma. S jedne strane, vrhunac Božje radosti tijekom stvaranja, koja kulminira zaključkom da je "sve što je stvorio (...) bilo vrlo dobro" (Post 1,31). S druge strane, ona maksima svetog Pavla - "sve surađuje na dobro onima koji ljube Boga" (Rim 8,28) - koju je sveti Josemaría sažeo u usklik: "omnia in bonum!" Godinama ranije, za Božić 1931., ove dvije niti Svetog pisma isprepletene su u bilješci koja će

kasnije postati točka u Putu. Sve je dobro, sve surađuje na dobro.

Cijenjenje dobrih stvari i nada da će Bog znati kako izvući dobro iz onoga što se čini lošim.

Nauči se više puta na dan uzdići svoje srce k Bogu u znak zahvale. - Jer ti daje ovo i ono. - Jer su te drugi prezreli. - Jer nemaš ono što trebaš, ili jer to imaš.

Jer je učinio tako lijepom svoju Majku, koja je također tvoja Majka. - Jer je stvorio sunce, i mjesec, i ovu životinju, i onu biljku. - Jer je učinio onoga čovjeka tako rječitim, a tebe je učinio suhoparnim...

Zahvali mu na svemu, jer sve je dobro.[6]

Kao što se na prvi pogled može vidjeti, slijed razloga za zahvalnost ne slijedi neki poseban redoslijed: ako je sve dobro, onda je prva stvar koja nam se predstavi dobra, a

sljedeća, i sljedeća... sve su to razlozi za zahvalnost. „Jer je stvorio sunce i mjesec i tu životinju i onu drugu biljku.“ Gledajte gdje god želite, čini se da nam sveti Josemaría govori: naći ćete samo razloge za zahvalnost. Ovi stihovi odražavaju, ukratko, preobilje divljenja prema Božjoj dobroti; čudo koje podsjeća na Pjesmu stvorenja svetog Franje, u kojoj je sve također razlog za zahvalnost: „Hvaljen budi, Gospodine moj, za brata Mjeseca i zvijezde (...). Hvaljen budi, Gospodine moj, za brata Vjetra i zrak, i oblak i vedro nebo, i svako vrijeme, jer sve to hraniš svojim stvorenjima (...). Hvaljen budi, Gospodine moj, za one koji opraštaju iz ljubavi prema tebi“[7].

„Jer ti daje ovo i ono.“ Koliko nam stvari Bog daje i kako se lako naviknemo na njih. Zdravlje, koje je nazvano „tišinom organa“, možda je paradigmatički primjer: često se

dogaća da ga uzimamo zdravo za gotovo sve dok se tijelo ne počne davati spoznati; i možda tek tada, zbog njegove odsutnosti, cijenimo ono što smo imali. Zahvalnost se ovdje sastoji, dijelom, u iščekivanju; u izoštravanju uha kako bismo percipirali tišinu, diskreciju kojom nam Bog daje toliko toga. „Božje milosrđe prati nas iz dana u dan. Dovoljno je imati budno srce da bismo ga mogli percipirati. Vrlo smo skloni primijetiti samo svakodnevni umor (...). Ali ako otvorimo svoja srca, tada, iako smo uronjeni u njega, možemo neprestano vidjeti koliko je Bog dobar prema nama; kako misli na nas upravo u malim stvarima, pomažući nam tako da postignemo velike stvari“ [8].

Umanjilo bi tu zahvalnost pomisliti da je to jednostavno odgovor na dug zahvalnosti. To je puno više: upravo zato što se sastoji od uživanja u dobru, zahvaljivanje Bogu znači

uživati s Njim u dobrima koja nam On daje, jer je užitak uvijek veći u društvu voljenih. Čak i najprozaičnije stvari tada mogu biti razlog za dobar provod; da se ne shvaćamo previše ozbiljno; da otkrijemo radost življenja „usred malih stvari svakodnevnog života, kao odgovor na srdačan poziv našeg Boga Oca: ‘Sine moj, čini dobro prema svojim mogućnostima... Ne uskraćuj si dobar dan’ (Sir 14,11.14). Koliko se očinske nježnosti osjeća iza ovih riječi!’[9]

Sve je za dobro

Sjetiti se zahvaljivati za dobra koja nam Bog daje samo je po sebi izazov. Što je s manje ugodnim stvarima? „Jer ste bili prezreni“: jer su se prema vama ponašali hladno, ravnodušno; jer ste bili poniženi; jer vaši naponi nisu bili cijenjeni... „Jer nemate ono što vam treba ili zato što to imate.“ Najblaže rečeno, iznenađujuće je

koliko se lako imanje i nemanje pojavljuju ovdje pod istim znakom. Je li doista moguće zahvaljivati Bogu za nedostatak zdravlja, posla ili mira? Zahvaljivati jer vam nedostaje vremena - koliko često nam to uzrokuje patnju - jer vam nedostaje motivacije, snage, ideja; jer je ovo ili ono pošlo po zlu... Pa, da: čak i tada, kaže nam sveti Josemaría, zahvaljujte Bogu.

Ovaj stav vraća nas na proturječnosti koje je sveti Josemaría iskusio kada je pisao ta pisma iz honduraškog veleposlanstva i na kontekst patnje iz kojeg je proizašao zapis koji je u osnovi ove točke u Putu.[10] Poziv na zahvaljivanje za loše stvari, koji se eksplicitnije pojavljuje nekoliko stranica kasnije, ima svoje podrijetlo u zapisu od pet dana ranije: „Paradoksi sitne duše: Kad ti Isus pošalje zgone koje svijet naziva dobrima, plači u svom srcu i razmišljaj o Kristovoj dobroti i o

svojoj zloći! Kad ti Isus pošalje događaje koje ljudi ocjenjuju kao zle, veseli se u svom srcu jer ti On uvijek daje ono što ti dobro dolazi, i to je lijep čas da zavoliš Križ.“[11]

Unatoč vremenskoj blizini, ovo razmišljanje spada u okvir drugog poglavlja Puta, jednog od dva koja se bave duhovnim djetinjstvom. To iznosi na vidjelo ključ za razumijevanje duhovne klime ove sklonosti zahvaljivanju Bogu „za sve, jer je sve dobro“. Ako je zahvalnost znak mudrosti koja prati starost i bliskost s Bogom, ona se javlja samo tamo gdje postoji stav „nade punog prepuštanja“[12] u Božje ruke; stav koji je sveti Josemaría otkrio kroz duhovno djetinjstvo: „Jesi li prisustvovao zahvali djece? - Oponašaj ih i govori poput njih Isusu pred pogodnostima i pred protivštinama: «Kako si dobar! Kako si dobar!...»“[13]

Biti zahvalan za loše stvari sigurno nije nešto što nastaje spontano. Zapravo, u početku se može činiti čak i teatralnim ili naivnim: kao da poričemo stvarnost, kao da tražimo utjehu u... dječjoj priči. Međutim, biti zahvalan u tim situacijama ne znači zažmiriti, već vidjeti ispod površine. Opiremo se zahvalnosti jer opažamo gubitak, neuspjeh, slomljeno srce. Naš pogled je još uvijek vrlo utemeljen u stvarnosti, poput pogleda djeteta koje osjeća kao da se svijet ruši jer se igračka slomila, jer se spotaknulo ili jer bi se htjelo nastaviti igrati. U trenutku je to mala drama, ali sigurno će proći nakon nekog vremena. „U našem unutaršnjem životu, prikladno je da svi budemo (...) poput one djece, koja se čine od gume, koja čak uživaju u svojim kotrljanjima jer odmah ustanu i nastave trčati okolo; i jer također imaju - kada je potrebno - utjehu svojih roditelja“[14].

Biti zahvalan za loše ne znači ignorirati ga, već vidjeti dalje od toga. Način na koji sveti Josemaría govori o zahvalnosti nije neka vrsta plašta koji magično prekriva neugodnost, već gesta kojom podižemo pogled prema našem Bogu Ocu, koji nam se smiješi. To otvara put povjerenju, predaji koja nevolje stavlja u drugi plan, iako nas one još uvijek mogu teško opteretiti. Zahvaljivati kada nešto boli znači prihvaćanje: „Najbolji način da izrazimo zahvalnost Bogu i ljudima jest da sve prihvatimo s radošću“ [15]. Sigurno prvo što izađe nije krik radosti; možda upravo suprotno. Čak i ako se duša pobuni, zahvaljujemo: „Gospodine, nije moguće... ne može biti... ali hvala ti“; prihvaćamo: „Volio bih da imam više vremena, više snage... Volio bih da se ova osoba bolje ponaša prema meni... Volio bih da nemam ovu poteškoću, ovu manu. Ali Ti najbolje znaš.“ Zamolit ćemo Boga da ispravi

stvari onako kako mislimo da bi trebale biti, ali sa smirenošću da On zna što čini i da iz onoga što mi možda vidimo samo kao zlo izvlači dobro.

Zahvaljivati za loše, uvijek riječima iz istog razdoblja kao što je „hvala za sve“, znači „vjerovati kao što djeca vjeruju, voljeti kao što djeca vole, predati se kao što se djeca predaju“ [16]. Osim posebnog oblika koji to predanje poprima u unutarnjem životu svake osobe, ovaj stav ocrtava uvjerenje da smo pred Bogom vrlo mali i da su naše stvari takve. Pa ipak, Bogu je stalo do njih, više nego ikome drugome na svijetu. Iz toga istinski proizlazi zahvalnost spoznaje da smo voljeni: hvala ti što si ovdje uz mene; hvala ti jer ti je to važno. Usred prividne Božje udaljenosti tada opažamo njegovu blizinu: promatramo ga usred običnog života, jer su problemi dio običnog života. Pod konopcima

nedaća, tako se pojavljuje najdublji razlog zbog kojeg zahvaljujemo za dobro i zlo: hvala ti, jer svugdje pronalazim Ljubav. Pravi razlog zahvaljivanja, sam korijen zahvaljivanja, jest taj što me Bog voli i što je sve u mom životu prilika da volim i znam da sam voljen.

U patnji uzrokovanoj onim što nam nedostaje, hladnoćom, oskudnošću, posljedicama naših pogrešaka... leže skrivene prilike da se prisjetimo, da se probudimo za Božju Ljubav. Shvaćamo da, iako može biti teško nečega se odreći, iako može biti teško prihvatiti bol ili ograničenje, što nam to može oduzeti, uostalom, ako imamo Božju Ljubav? „Tko će nas rastaviti od ljubavi Kristove? Nevolja, tjeskoba, progonstvo, glad, golotinja, opasnost, mač?“ (usp. Rimljanima 8,35).

Stoga je moguće "zahvaljivati za sve, jer je sve dobro". Kršćansko "ludilo"

zahvaljivanja za sve ima svoje podrijetlo u božanskom sinovstvu. Oni koji su shvatili da imaju Oca koji ih voli, zaista ne trebaju ništa više. Iznad svega, dobri Otac zaslužuje zahvalnost. To je Isusova ljubav prema svom Ocu: Isus je sva zahvalnost, jer je sve primio od svog Oca. A biti kršćanin znači ući u tu ljubav, u tu zahvalnost: "Zahvaljujem ti, Oče, jer me uvijek uslišavaš" (usp. Iv 11,41-42).

Ne zaboravite reći hvala

„Blagoslivljaj dušo moja Gospodina, i ne zaboravi dobročinstava njegovih“ (Psalam 103,2). U Svetom pismu nas Bog često poziva da se sjećamo, jer zna da uobičajeno živimo u zaboravu, poput djece koja se igraju i zaboravljaju oca. Bog to zna i razumije. Ali nas nježno privlači u svoje ruke i šapuće nam na tisuću načina: sjeti se. Zahvalnost je stoga i stvar pamćenja. Zato Papa

često govori o „zahvalnom pamćenju“ [17].

Spremnost da budemo zahvalni za ono što nas uznemiruje, koliko god to zapanjujuće zvučalo, zapravo olakšava da se sjetimo zahvaliti Bogu za ugodne stvari. Štoviše, svakodnevni život nam nudi mnoge prilike za pamćenje: zastati na trenutak kako bismo blagoslovili stol, zahvaliti što nam Bog daje nešto za jelo; posvetiti vrijeme tijekom zahvale na misi ili u našoj osobnoj molitvi kako bismo zahvalili za obične stvari u životu, otkrili što je u njima izvanredno: posao, krov nad glavom, ljudi koji nas vole; zahvaliti za radosti drugih; vidjeti jedan Božji dar, pa drugi, pa još jedan, u ljudima koji nam služe... Postoje i trenuci kada nas život dočeka iskrom ljepote: svjetlo zalaska sunca, neočekivana pažnja usmjerena prema nama, ugodno iznenađenje... To su prilike da vidimo, usred ponekad sive

tkanine svakodnevnog života, boju Božje ljubavi.

Od davnina su kulture diljem svijeta prolazak dana u noć smatrale odrazom života. Život je poput dana, a dan je poput života. Stoga, ako je zahvalnost znak mudrosti za one koji su dugo živjeli, kako je dobro završiti dan sa zahvalnošću. Kada zastanemo u Božjoj prisutnosti kako bismo razmislili o danu, Bog će biti zahvalan što Mu zahvaljujemo za toliko mnogo stvari, "etiam ignotis" [18]: čak i za one koje ne poznajemo; pa čak i što Ga molimo za oprostenje, s povjerenjem djece, što nismo dovoljno zahvalili.

Carlos Ayxelà

[1] Molitva „Veni Sancte Spiritus“, nalazi se u Rimskom misalu, Zavjetna misa Duha Svetoga (A), Kolekta.

[2] Franjo, Opća audijencija, 4. ožujka 2015.

[3] Sv. Josemaría, bilješke s obiteljskog okupljanja, 21. siječnja 1955., citirano u Kronikama, VII-55, str. 28 (AGP, knjižnica, P01).

[4] Sv. Josemaría, Pismo, 17. svibnja 1937., citirano u Putu, kritičko-povijesno izdanje, komentar na br. 268.

[5] Sv. Josemaría, Pismo, 15. lipnja 1937.; citirano u Isto.

[6] Sv. Josemaría, Put, br. 268. Izvorni unos datiran je 28. prosinca 1931.

[7] Sv. Franjo Asiški, Pjesma stvorenjima, u Fonti Francescane, br. 263.

[8] Benedikt XVI., Homilija, 15. travnja 2007.

[9] Franjo, Apostolska pobudnica Evangelii Gaudium, 24. studenog 2013., br. 4.

[10] Usp. Put, kritičko-povijesno izdanje, komentar na br. 267 i 268.

[11] Put, br. 873. Izvorni unos je od 23. prosinca 1931.

[12] F. Ocáriz, Pastirsko pismo, 14. veljače 2017., br. 8.

[13] Put, br. 894. Tekst se također temelji na unosu od 23. prosinca 1931.

[14] Sv. Josemarija, Prijatelji Božji, br. 146.

[15] Sv. Terezija iz Kalkute, Najveća ljubav, Urano, Barcelona 1997., str. 51.

[16] Sveta krunica, Čitaču. Ovaj tekst pripada izvornom rukopisu koji je sveti Josemaría napisao „u jednom dahu“ tijekom devetnice Bezgrešnom Začecu 1931.; vidi kritičko-povijesno izdanje, faksimile i fotografije, br. 4.

[17] Vidi, na primjer, Franjo, Evangelii Gaudium, br. 13; Homilija, 18. lipnja 2017.; Homilija, 12. prosinca 2017.

[18] Sveti Josemaría, „U Božjim rukama“ (2. listopada 1971.), U dijalogu s Gospodinom, kritičko-povijesno izdanje, Rialp, 2017., str. 307.

.....